

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ
ТА АУДИТУ

КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА
СТРАХУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
Л.Є. Момотюк
01 вересня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 31. СТРАХОВІ ПОСЛУГИ

(назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти **бакалавр**

Галузь знань **07 «Управління та адміністрування»**

Спеціальність **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

Освітньо-професійна програма **«Фінанси, банківська справа та страхування»**

Київ
2022 рік

Робоча програма з дисципліни «Страхові послуги» для здобувачів зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», “31” серпня, 2022 року – 36 с.

Розробник: **Богріновцева Л.М.**, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, кандидат економічних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Протокол від “30” серпня 2022 року № 1

Схвалено Вченою радою фінансово-економічного факультету НАСООА
Протокол від “31” серпня 2022 року № 1

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	07 «Управління та адміністрування» Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	Обов'язкова
Модулів – 2	Освітньо-професійна програма: «Фінанси, банківська справа та страхування»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		4-й
		Семестр
Загальна кількість годин - 120		7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача – 5	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Лекції
		28 год.
		Практичні, семінарські
		28 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
64 год.		
		Вид контролю: іспит

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни є формування базових знань з питань теорії формування та практичного застосування механізмів надання страхових послуг юридичним і фізичним особам та розвитку ринку страхових послуг в сучасних умовах.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є опанування знаннями стосовно системи фінансово-економічних відносин, що виникають в процесі формування та розвитку ринку страхових послуг.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни «Страхові послуги» ґрунтуються на знаннях навчальних дисциплін «Фінанси», «Гроші та кредит» та є основою для вивчення дисципліни «Фінансовий ринок».

2.2. Основні завдання вивчення дисципліни «Страхові послуги» полягають у:

- визначення сутності страхової послуги як економічної категорії;
- засвоєнні форм та видів страхових послуг та дослідженні особливостей їхньої реалізації;
- дослідженні особливостей механізму надання страхової послуги;
- формуванні знань щодо особливостей надання основних видів страхових послуг із страхування життя, страхування майна і страхування відповідальності;
- розумінні сутності, необхідності використання та можливостей розширення асортименту страхових послуг з урахуванням ринкового попиту на ці послуги та необхідності їх імплементації в сучасних умовах;
- дослідженні ефективності механізму державного регулювання ринку страхових послуг;
- оволодінні сучасною нормативно-правовою базою сфери страхових послуг.

2.3. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен знати:

- економічний зміст страхової послуги та її особливості;
- етапи формування та реалізації страхової послуги;
- особливості оформлення страхового договору щодо купівлі-продажу страхової послуги;
- сутність, види та форми страхової послуги з особового страхування;
- сутність, види та форми страхової послуги з майнового страхування;
- сутність, види та форми страхової послуги з страхування відповідальності;
- сутність, структуру та функціональне призначення ринку страхових послуг;
- особливості та принципи державного регулювання ринку страхових послуг;
- сучасну нормативно-правову базу у сфері страхових послуг.

вміти:

- орієнтуватися на ринку страхових послуг щодо обґрунтовано вибору та впровадження страхової послуги;
- аналізувати необхідність та ефективність страхової послуги;
- управляти якістю страхової послуги з метою врахування потреб страхувальника;
- розробляти програму зниження ризику страхової діяльності;
- застосовувати методичні прийоми при визначенні ефективності страхової послуги;
- аналізувати вітчизняний та світовий ринок страхових послуг;
- здійснювати аналіз основних показників діяльності ринку страхових послуг.

2.4. Найменування компетентностей, формування яких забезпечує вивчення навчальної дисципліни:

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

2.5 Передумови для вивчення навчальної дисципліни– наявність систематичних та ґрунтовних знань з компонентів професійної підготовки освітньої програми, зокрема «Фінанси», «Гроші та кредит».

2.6. Програмні результати навчання:

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Тема 1. Сутність страхової послуги й особливості її реалізації

Страхові послуги як специфічний товар. Ознаки, які характеризують страхову послугу. Економічна необхідність страхових послуг, що надаються фізичним і юридичним особам та розширення їх асортименту.

Служба маркетингу страхової компанії та її функції.

Вивчення й формування попиту на страхові послуги. Система страхових послуг. Безпосередній продаж: переваги й недоліки. Продаж через посередників: переваги й недоліки. Права і обов'язки страхових посередників. Вимоги законодавства України до страхових посередників.

Роль реклами в реалізації страхових послуг. Види страхової реклами та вимоги до неї.

Контроль з боку страхових компаній і держави за реалізацією страхових послуг.

Ключові слова: аквізиція, продаж страхових послуг через посередників, прямий продаж страхових послуг, реклама, система продажу страхових послуг, страховий акт, страховий брокер, страхова послуга, страховий маркетинг, страхування.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8]

Допоміжна: [8, 9, 13, 14, 15, 17, 18, 20]

Інформаційні ресурси: [2, 3, 5, 8]

Тема 2. Порядок укладання та виконання договору страхування

Етапи проходження страхової угоди: заява про страхування; андеррайтинг; укладення договору страхування; видача полісів, врегулювання вимог страхувальників щодо відшкодування збитків.

Заява про страхування: форма подання, зміст, значення.

Андеррайтинг: оцінка ризику; вирішення питання про прийняття об'єкта на страхування; визначення термінів, спеціальних вимог, обсягів і розмірів страхового покриття; франшизи; розрахунок страхової премії.

Укладення договору страхування. Страховий поліс як форма договору страхування. Зміст страхового полісу. Його зв'язок з правилами страхування. Структура страхового полісу. Страховий сертифікат.

Врегулювання вимог страхувальника щодо відшкодування збитків. Дії страхувальника при настанні страхової події. Дії страховика щодо розслідування характеру і розмірів збитків. Страховий акт. Виплата відшкодування. Система страхового забезпечення. Франшиза.

Ключові слова: андеррайтинг, договір страхування, заява про страхування, правила страхування, страхове відшкодування, страховик, страхувальник, франшиза.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8]

Допоміжна: [6, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20]

Інформаційні ресурси: [2, 3, 5, 8]

Тема 3. Страхові послуги зі страхування життя та додаткових пенсій

Необхідність і значення страхового захисту життя та пенсій громадян. Особливості страхування. Розвиток і сучасний стан страхування.

Види страхування життя. Змішане страхування життя. Суб'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Строк страхування. Страхова сума. Одержувачі страхової суми у випадку смерті страхувальника. Порядок визначення і сплати страхових премій. Організація роботи страхової компанії щодо визначення страхових і викупних сум, порядок їх виплати страхувальнику, спадкоємцям або визначеним для цього особам.

Страхування дітей. Страхування до вступу в шлюб. Довічне страхування. Страхування пенсій.

Ключові слова: вигодонабувач, викупна сума, дієздатність, договір страхування життя, довгострокове страхування життя, інвалідність, норма доходності, резерв внесків, страхова сума, страхування пенсій, страхування ренти, таблиця смертності.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 8]

Допоміжна: [9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 5, 7, 8]

Тема 4. Надання страхових послуг від нещасних випадків

Необхідність і значення страхового захисту громадян від нещасних випадків. Розвиток і сучасний стан страхування. Форми і види страхування.

Обов'язкові види страхування від нещасних випадків. Державне особисте страхування військовослужбовців і військовозобов'язаних, призваних на збори. Суб'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Страхова сума. Страхова премія і порядок її сплати. Визначення розміру страхових сум за наслідки нещасних випадків. Одержувачі страхової суми у випадку смерті застрахованого. Відмова у виплаті страхової суми.

Державне особисте страхування осіб рядового, начальницького та вільнонайманого складу органів і підрозділів внутрішніх справ.

Державне особисте страхування працівників митних органів.

Особисте страхування від нещасних випадків на транспорті. Інші види обов'язкового страхування від нещасних випадків. Добровільні види страхування від нещасних випадків та умови їх проведення.

Індивідуальне страхування громадян від нещасних випадків. Страхування дітей від нещасних випадків. Страхування туристів від нещасних випадків.

Інші види добровільного страхування від нещасних випадків.

Ключові слова: непрацездатність, повна непрацездатність, тимчасова непрацездатність, страхова сума, страховий випадок, страхування від нещасних випадків.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 8]

Допоміжна: [8, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 5, 7, 8]

Тема 5. Послуги медичного страхування

Необхідність, розвиток і сучасний стан медичного страхування. Суб'єкти страхування і відносини між ними. Форми проведення медичного страхування та їх особливості.

Обов'язкове медичне страхування. Обсяг відповідальності страховика. Страхова сума. Порядок визначення розміру страхових премій і порядок їх сплати. Права і обов'язки сторін страхових відносин. Організація роботи страхової компанії, пов'язана з настанням відповідальності за фактом страхового випадку.

Добровільне медичне страхування. Договір страхування. Обсяг відповідальності страховика. Строк страхування. Страхова сума. Страхова премія. Порядок виплати страхового забезпечення. Відмова у виплаті. Медичне страхування громадян, які виїждять за кордон.

Ключові слова: асистанс, договір медичного страхування, лікувально-профілактичні установи, медична допомога, медичне страхування, медичні послуги, об'єкт медичного страхування, сімейний лікар.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 7, 8]

Допоміжна: [8, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 5, 7, 8]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Тема 6. Страхова послуга із страхування підприємницьких ризиків

Зміст поняття «підприємницькі ризики». Роль страхування у забезпеченні потреб підприємця в страховому захисті. Форми й види страхування.

Страхування від вогню та інших небезпек. Основні умови страхування. Суб'єкти страхування. Обсяг відповідальності страховика. Об'єкти страхування, їх оцінка. Винятки. Строк дії договору. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Оцінка збитку. Страхове відшкодування.

Страхування від перерв у виробництві внаслідок знищення або пошкодження застрахованого майна.

Страхування відповідальності товаровиробників за якість продукції, що виробляється; за забезпечення зайнятості робочих місць; за забруднення навколишнього середовища; страхування працівників від нещасних випадків за рахунок коштів підприємств.

Ключові слова: страховий акт, страхове відшкодування, регрес, підприємницький ризик, майнове страхування, самострахування, страхова вартість, страхова претензія, страховий інтерес, страхування від вогню, страхування від перерв у виробництві, страхування відповідальності роботодавця, страхування відповідальності товаровиробника за якість продукції.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 8]

Допоміжна: [2, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20]

Інформаційні ресурси: [2, 3, 5, 8]

Тема 7. Послуги на ринку сільськогосподарського страхування

Економічні завдання страхового захисту в сільському господарстві. Розвиток і сучасний стан страхування майна виробників сільськогосподарської продукції. Форми й види страхування майна сільськогосподарських підприємств.

Страхова послуга із страхування врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень. Об'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Характеристика страхових випадків. Страхове забезпечення. Визначення вартості урожаю, обчислення й порядок сплати страхових премій. Організація роботи страхової компанії щодо визначення збитків і страхового відшкодування. Визначення факту й причин загибелі (пошкодження) урожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень. Оцінка збитків при загибелі (пошкодженні) урожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень. Страхове

відшкодування.

Добровільне страхування урожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень. Страхування сільськогосподарських тварин. Страхування будівель та іншого майна сільськогосподарських підприємств.

Ключові слова: страховий акт, вимушений забій тварин, загибель тварин, падіж тварин, інвазійні хвороби тварин, інфекційні хвороби тварин, хвороби рослин, шкідники рослин.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 8]

Допоміжна: [2, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20]

Інформаційні ресурси: [2, 3, 4, 5, 8]

Тема 8. Сутність і зміст страхової послуги із страхування технічних ризиків

Необхідність і значення страхування технічних ризиків. Види страхування. Страхування будівельно-монтажних ризиків. Умови страхування. Суб'єкти страхування. Об'єкти страхування, їх оцінка. Обсяг страхової відповідальності. Винятки. Строк дії договору. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Оцінка збитку. Страхове відшкодування.

Страхування машин від поломок. Умови страхування.

Страхування електронної техніки. Умови страхування.

Страхування післяпускових гарантійних зобов'язань. Умови страхування.

Ключові слова: будівельні роботи, допоміжні роботи, інженерні роботи, контрактна вартість, монтажні роботи, обмежена гарантія, повна гарантія, страхування технічних ризиків, страхування машин від поломки, страхування електронного обладнання, шомаж.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 8]

Допоміжна: [2, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 16, 17, 18, 20]

Інформаційні ресурси: [2, 3, 5, 6, 8]

Тема 9. Особливості надання страхової послуги із страхування кредитних та фінансових ризиків

Необхідність і значення страхування у фінансово-кредитній сфері.

Сутність та економічний зміст страхування кредитів. Форми забезпечення кредитів: матеріальна або юридична.

Характеристика основних організаційних форм страхуванні кредитів. Страхування товарних кредитів. Страхування кредити під інвестиційні засоби. Страхування споживчих кредитів. Страхування матеріальних цінностей, що передаються в заставу. Страхування експортних кредитів.

Характеристика окремих видів страхування кредитних ризиків. Страхування відповідальності позичальника за непогашення кредиту. Об'єкт страхування. Обсяг страхової відповідальності. Страхова сума. Строк страхування. Страховий тариф. Страхова премія. Визначення розміру збитків. Страхове відшкодування.

Страхування ризику непогашення кредиту. Страхування банківських гарантій.

Сутність та економічний зміст страхування фінансових ризиків.

Характеристика окремих видів страхування фінансових ризиків: страхування прибутку (доходу); страхування депозитів; інші види. Умови страхування.

Ключові слова: страхування валютних ризиків, товарний кредит, хеджування, кредитне страхування, фінансовий ризик, гарантія (поручительство), страхування фінансових ризиків, фінансовий кредит, гарантований кредит, страхування споживчих кредитів, система депозитного страхування.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 8]

Допоміжна: [1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 18, 20]

Інформаційні ресурси: [2, 3, 5, 8]

Тема 10. Надання страхових послуг на ринку автотранспортного страхування

Необхідність і значення страхування автотранспортних ризиків. Поняття автотранспортного страхування, його сутність. Об'єкти страхування. Розвиток системи автотранспортного страхування. Сучасний стан автотранспортного страхування.

Страхування автомобілів. Характеристика об'єктів страхування. Варіанти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Страхова сума. Страховий тариф. Фактори, що впливають на розмір страхового тарифу. Страхова премія. Строк страхування. Франшиза. Пільги страхувальникам. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.

Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів. Форми страхування. Суб'єкти страхування. Об'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Строк страхування. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.

Моторне (транспортне) страхове бюро України, його функції. Права і обов'язки членів МТСБ.

Міжнародна система «Зелена картка», її розвиток.

Страховання вантажів, що перевозяться автомобільним транспортом. Об'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Строк страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Визначення й порядок відшкодування збитків.

Страховий захист громадян від нещасних випадків на автомобільному транспорті. Форми страхування. Суб'єкти страхування. Обсяг відповідальності. Винятки. Строк страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Визначення та порядок виплати страхових сум.

Ключові слова: вантаж, вантажовідправник (відправник), вантажоодержувач (одержувач), дорожньо-транспортна пригода, «Зелена картка», інкотермс, механічний транспортний засіб, Моторне (транспортне) страхове бюро України, перевізник, генеральний поліс, рахунок-фактура, страхування каско, транспортний засіб.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 8]

Допоміжна: [1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 18]

Інформаційні ресурси: [2, 3, 5, 8]

Тема 11. Страхові послуги з морського страхування

Необхідність і особливості страхування морських ризиків. Суб'єкти страхування. Клуби взаємного морського страхування. Визначення договору морського страхування в Кодексі торговельного мореплавання.

Страховання морських суден. Об'єкти страхування. Класифікація суден за категоріями ризику. Обсяг відповідальності. Варіанти страхування. Винятки. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Строк страхування. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.

Страховання відповідальності власників суден: перед третіми особами, за забруднення державних територіальних вод. Обсяг відповідальності. Винятки. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Строк страхування. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.

Страховання вантажів, що перевозяться морським транспортом. Об'єкти страхування. Обсяг відповідальності. Варіанти страхування. Строк страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.

Страховий захист громадян від нещасних випадків на морському транспорті: членів судової команди, пасажирів. Форми страхування. Обсяг відповідальності. Винятки. Строк страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія та порядок її сплати. Визначення та виплата страхових сум. Перспективи розвитку морського страхування в Україні.

Ключові слова: абандон, генеральний поліс, диспаша, диспашер (аджастер), загальна аварія, ІНКОТЕРМС, морське страхування, морське страхове бюро, страхування каско суден, страхування вантажів, страхування відповідальності судновласників, сюрвейєр, часткова аварія, фрахт.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 8]

Допоміжна: [2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 17, 18, 20]

Інформаційні ресурси: [2, 3, 5, 8]

Тема 12. Страхові послуги з авіаційного страхування

Необхідність та особливості страхування авіаційних ризиків. Суб'єкти страхування. Об'єкти страхування. Законодавча база в авіаційному страхуванні. Авіаційний поліс Ллойда.

Страхування повітряних суден. Форми страхування. Об'єкти страхування. Обсяг відповідальності. Варіанти страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Строби страхування. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.

Страхування відповідальності власників повітряних суден. Варшавська Конвенція (1929 р.). Суб'єкти страхування. Обсяг відповідальності. Винятки. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Строк страхування. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.

Страхування вантажів, що перевозяться авіаційним транспортом. Об'єкти страхування. Обсяг відповідальності. Строк страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.

Страховий захист громадян від нещасних випадків на повітряному транспорті. Види страхування й умови їх проведення. Суб'єкти страхування. Форми страхування. Обсяг відповідальності, Винятки. Строк страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Визначення та виплата страхових сум.

Ключові слова: авіаційне страхування, вартість ремонту, космічне страхування, персонал по обслуговуванню, повітряне судно, політ, повна загибель, транспортні витрати, узгоджена вартість.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 8]

Допоміжна: [2, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20]

Інформаційні ресурси: [2, 3, 5, 8]

Тема 13. Послуги на ринку страхування майна і відповідальності

Необхідність і значення страхового захисту майна громадян. Розвиток і сучасний стан страхування особистої власності громадян. Види послуг страхових компаній громадянам – власникам майна. Суб'єкти страхування.

Страхування будівель і споруд. Об'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Винятки. Страхове забезпечення. Страхова оцінка будівель і споруд. Страхова премія. Пільги страхувальникам. Оцінка збитку. Страхове відшкодування.

Страхування тварин у господарствах громадян. Страхування домашнього майна.

Інші види страхування майна громадян. Страховий захист відповідальності громадян перед третіми особами. Види й форми страхування.

Страхування особистої відповідальності власників будівель. Страхування особистої відповідальності власників домашніх тварин.

Страхування професійної та іншої відповідальності.

Ключові слова: ветеринарно-зоотехнічні правила, вибух, карантин, нерухоме майно, оціночна норма, пожежа, ретроспективне покриття, рухоме майно, цивільна відповідальність.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 8]

Допоміжна: [2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20]

Інформаційні ресурси: [2, 3, 5, 8]

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л	п	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1.					
СУТНІСТЬ СТРАХОВОЇ ПОСЛУГИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ НАДАННЯ В ОСОБОВОМУ СТРАХУВАННІ					
Сутність страхової послуги й особливості її реалізації	10	4	2		4
Порядок укладання та виконання договору страхування	10	2	2		6
Страхові послуги зі страхування життя та додаткових пенсій	10	2	2		6
Надання страхових послуг від нещасних випадків	10	2	2		6
Послуги медичного страхування	10	2	2		6
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	50	12	10		28
Змістовний модуль 2.					
НАДАННЯ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ З МАЙНОВОГО СТРАХУВАННЯ ТА СТРАХУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ					
Страхова послуга із страхування підприємницьких ризиків	10	2	2		6
Послуги на ринку сільськогосподарського страхування	8	2	2		4
Сутність і зміст страхової послуги із страхування технічних ризиків	8	2	2		4
Особливості надання страхової послуги із страхування кредитних та фінансових ризиків	8	2	2		4
Надання страхових послуг на ринку автотранспортного страхування	10	2	2		6
Страхові послуги з морського страхування	8	2	2		4
Страхові послуги з авіаційного страхування	8	2	2		4
Послуги на ринку страхування майна і відповідальності	10	2	4		4
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	70	16	18		36
Усього годин	120	28	28		64

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	<p>Тема 1. Сутність страхової послуги й особливості її реалізації</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та характерні ознаки страхових послуг. 2. Страхові посередники на ринку страхових послуг. 3. Нетрадиційні канали реалізації страхових послуг та їх характеристика. 4. Роль та значення реклами на ринку страхових послуг. 	4
2	<p>Тема 2. Порядок укладання та виконання договору страхування</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та порядок укладання договору страхування. 2. Права та обов'язки суб'єктів страхових відносин. 3. Відмова у страхових виплатах. Припинення дії договору страхування. 	2
3	<p>Тема 3. Страхові послуги зі страхування життя та додаткових пенсій</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суть страхової послуги із страхування життя. 2. Класифікація страхування життя. Таблиця смертності. 3. Основні види страхових послуг у сфері страхування життя. 4. Добровільне страхування додаткової пенсії. 	2
4	<p>Тема 4. Надання страхових послуг від нещасних випадків</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна необхідність, сутність і значення страхового захисту громадян від нещасних випадків. 2. Обов'язкові види страхування від нещасних випадків та їх характеристика. 	2
5	<p>Тема 5. Послуги медичного страхування</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика медичного страхування та аналіз основних його систем. 2. Обов'язкове медичне страхування. 3. Програми добровільного медичного страхування українських страхових компаній. 	2

	4. Страхування громадян, які від'їжджають за кордон. Асистанс.	
6	<p>Тема 6. Страхова послуга із страхування підприємницьких ризиків</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суть страхової послуги із страхування підприємницьких ризиків. 2. Страхування від перерв у виробництві внаслідок знищення або пошкодження майна. 3. Страхування відповідальності товаровиробників за якість продукції. 	2
7	<p>Тема 7. Послуги на ринку сільськогосподарського страхування</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Страхова послуга із страхування врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень. 2. Страхування сільськогосподарських тварин. 3. Страхування будівель та іншого майна сільськогосподарських підприємств. 	2
8	<p>Тема 8. Сутність і зміст страхової послуги із страхування технічних ризиків</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суть, види та об'єкти страхування технічних ризиків. 2. Страхування машин від поломок. 3. Страхування електронного обладнання. 	2
9	<p>Тема 9. Особливості надання страхової послуги із страхування кредитних та фінансових ризиків</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та види страхової послуги із страхування кредитних ризиків. 2. Економічний зміст страхування кредитних ризиків. 3. Форми страхування кредитів. 4. Страхування фінансових гарантій. 5. Страхування депозитів та формування системи депозитного страхування в Україні. 	2

10	<p>Тема 10. Надання страхових послуг на ринку автотранспортного страхування</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Страхування транспортних засобів. 2. Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. 	2
11	<p>Тема 11. Страхові послуги з морського страхування</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості організації та види морського страхування. 2. Страхування морських суден. 3. Страхування вантажів, котрі перевозяться морським транспортом. 4. Страхування відповідальності судновласників. 	2
12	<p>Тема 12. Страхові послуги з авіаційного страхування</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика ризиків та види авіаційного страхування. 2. Страхування повітряних суден. 3. Страхування відповідальності власників повітряних суден. 4. Страховий захист громадян від нещасних випадків. 	2
13	<p>Тема 13. Послуги на ринку страхування майна і відповідальності</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Страхування наземного транспорту. 2. Страхування будівель громадян. 3. Страхування домашніх тварин. 4. Страхування домашнього майна. 5. Страхування цивільної відповідальності громадян, що мають зброю. 6. Страхування відповідальності власників собак. 7. Страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів. 8. Страхування професійної відповідальності громадян. 	2
	Разом	28

6. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	<p>Тема 1. Сутність страхової послуги й особливості її реалізації</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Страховий ринок та проблеми його розвитку в економічній системі України. 2. Сутність страхової послуги та деяких її особливостей. 3. Зарубіжні концепції страхового продукту. 4. Значення маркетингу в основній діяльності страхових компаній. 5. Страхові посередники в системі реалізації страхових послуг. 6. Особливості реалізації страхових послуг. 	2
2	<p>Тема 2. Порядок укладання та виконання договору страхування</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правові відносини між суб'єктами страхування. 2. Порядок укладення договору страхування та набуття ним чинності. 3. Права та обов'язки суб'єктів страхових відносин. 4. Порядок та умови здійснення страхових виплат та страхових відшкодувань. 5. Вирішення суперечок та припинення дії договору. 	2
3	<p>Тема 3. Страхові послуги зі страхування життя та додаткових пенсій</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суть страхування життя. 2. Таблиці смертності та мета їх використання у страхуванні життя. 3. Основні види страхових послуг у сфері страхування життя. 4. Добровільне страхування додаткової пенсії. 5. Місце комерційних страхових компаній у реалізації реформи пенсійного забезпечення в Україні. 	2
4	<p>Тема 4. Надання страхових послуг від нещасних випадків</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні відомості про страховий захист життя, здоров'я та працездатності громадян від нещасних випадків. 	2

	<p>2. Обов'язкове страхування від нещасних випадків на транспорті.</p> <p>3. Добровільне індивідуальне та колективне страхування від нещасних випадків.</p>	
5	<p>Тема 5. Послуги медичного страхування</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика медичного страхування та аналіз основних його систем. 2. Форми медичного страхування. 3. Програми добровільного медичного страхування деяких українських страхових компаній. 4. Колективне медичне страхування. 5. Умови медичного страхування осіб, що від'їжджають за кордон. 	2
6	<p>Тема 6. Страхова послуга із страхування підприємницьких ризиків</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суть страхування підприємницьких ризиків. 2. Основні умови страхування ризику втрати майна суб'єктами підприємницької діяльності. 3. Оцінка вартості майна підприємства та встановлення страхової суми. 4. Фактори, що впливають на величину страхових тарифів та порядок сплати страхових премій. 5. Порядок укладання підприємствами договору страхування майна та припинення його дії. 	2
7	<p>Тема 7. Послуги на ринку сільськогосподарського страхування</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Страхова послуга із страхування врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень. 2. Обов'язкове страхування деяких видів тварин. 3. Правила добровільного страхування майна сільськогосподарських підприємств, орендарів, селянських (фермерських) господарств. 4. Добровільне страхування тварин, що належать сільгоспвиробникам та приватним особам. 	2

8	<p>Тема 8. Сутність і зміст страхової послуги із страхування технічних ризиків</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суть, види та об'єкти страхування технічних ризиків. 2. Страхування будівельного підприємця від усіх ризиків. 3. Страхування монтажних ризиків. 4. Страхування машин від поломки. 5. Страхування електронного обладнання. 	2
9	<p>Тема 9. Особливості надання страхової послуги із страхування кредитних та фінансових ризиків</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та види страхування кредитних ризиків. 2. Асортимент страхових послуг, які забезпечують страховий захист майнових інтересів кредиторів. 3. Страховий захист фінансових ризиків. 4. Страхування депозитів та формування системи депозитного страхування в Україні. 	2
10	<p>Тема 10. Надання страхових послуг на ринку автотранспортного страхування</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Об'єкти та ризики страхування автотранспортних засобів. 2. Обмеження страхування авто каско. 3. Урегулювання питань щодо завданих збитків у страхуванні авто каско. 4. Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. 	2
11	<p>Тема 11. Страхові послуги з морського страхування</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Деякі загальні положення морського страхування. 2. Страхування каско суден. 3. Страхування вантажоперевезень. 4. Страхування відповідальності судновласника. 	2
12	<p>Тема 12. Страхові послуги з авіаційного страхування</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні відомості про авіаційне страхування. 2. Законодавча база та вимоги до проведення обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації. 3. Види обов'язкового авіаційного страхування цивільної 	2

	<p>авіації.</p> <p>4. Добровільні види авіаційного страхування.</p> <p>5. Космічне страхування.</p>	
13	<p>Тема 13. Послуги на ринку страхування майна і відповідальності</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Необхідність і розвиток страхування майна громадян. Види страхування. 2. Комбіноване страхування рухомого та нерухомого майна фізичних осіб. 3. Обов'язкове страхування відповідальності власників собак. 4. Обов'язкове страхування цивільної відповідальності громадян України, що мають у власності зброю. 5. Страхування будівель і домашнього майна громадян. 6. Страхування тварин, що належать громадянам. 7. Страхування відповідальності громадян. Форми та види страхування. 	4
	Разом	28

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	<p>Тема 1. Сутність страхової послуги й особливості її реалізації</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none">1. Роль і місце страхових брокерів в реалізації страхових послуг.2. Особливості страхового маркетингу.3. Роль реклами в просуванні страхових послуг до страхувальників.4. Вимоги законодавства України щодо страхових посередників.5. Споживна вартість страхової послуги та її ціна.6. Переваги і недоліки прямого продажу страхових послуг.7. Переваги і недоліки продажу страхових послуг через посередників.8. Значення маркетингових досліджень для розробки маркетингової стратегії страхової компанії.9. Основні напрями маркетингової політики страховика.10. Фактори, які впливають на розвиток сфери страхових послуг в Україні.	4
2	<p>Тема 2. Порядок укладання та виконання договору страхування</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none">1. Права і обов'язки страхувальника згідно із ЗУ «Про страхування».2. Права і обов'язки страховика згідно із ЗУ «Про страхування».3. Термін дії договору страхування в окремих видах страхування: порівняльний аналіз.4. Особливості змісту Заяви про страхування в окремих видах страхування.5. Особливості укладення договорів страхування майна юридичних осіб і громадян.6. Андеррайтинг та його завдання.7. Припинення дії договору страхування. Права і обов'язки сторін.8. Порядок врегулювання претензій страхувальника щодо виплати відшкодування.	6

3	<p>Тема 3. Страхові послуги зі страхування життя та додаткових пенсій</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз ринку страхування життя в Україні. 2. Розвиток послуг із страхування життя. 3. Пенсійне страхування та його особливості. 4. Страховий захист осіб літнього віку. 5. Економічні особливості страхування життя та пенсій. 6. Проблеми страхування життя в Україні і перспективи його розвитку. 7. Організація роботи страхової компанії, пов'язаної із здійсненням страхування життя та пенсій. Порядок укладення і обслуговування страхового договору. 8. Визначення розміру і порядок здійснення страхових виплат. 	6
4	<p>Тема 4. Надання страхових послуг від нещасних випадків</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виникнення страхування від нещасних випадків в Україні та його розвиток. 2. Оцінка сучасного стану страхування від нещасних випадків в Україні. 3. Страхування осіб літнього віку від нещасних випадків. 4. Оцінка ризику при укладенні договорів страхування від нещасних випадків. 5. Економічна необхідність, сутність і значення страхового захисту громадян від нещасних випадків. 6. Обов'язкові види страхування від нещасних випадків та їх характеристика. 7. Добровільні види індивідуального страхування від нещасних випадків. 8. Особливості роботи страхової компанії при проведенні страхування від нещасних випадків в обов'язковій і добровільній формах. 	6
5	<p>Тема 5. Послуги медичного страхування</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна необхідність і значення медичного страхування. 2. Обов'язкова форма медичного страхування та її сутність. 3. Добровільна форма медичного страхування та її особливості. 4. Виникнення медичного страхування та його розвиток. 5. Особливості діяльності страхової медичної компанії. 	6

	6. Страхові медичні компанії в Україні і організація їхньої діяльності.	
6	<p>Тема 6. Страхова послуга із страхування підприємницьких ризиків</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування страхового інтересу суб'єктів підприємництва в умовах ринкової економіки. 2. Огляд законодавчих і нормативних актів України щодо захисту прав споживачів. 3. Досвід зарубіжних країн у страхуванні підприємницьких ризиків. 4. Правове забезпечення розвитку страхування відповідальності товаровиробників за якість продукції у розвинутих країнах Заходу. 5. Розвиток страхування майна підприємств в Україні. 6. Місце товариств взаємного страхування в забезпеченні потреб підприємств у страховому захисті. 	6
7	<p>Тема 7. Послуги на ринку сільськогосподарського страхування</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виникнення і розвиток сільськогосподарського страхування в Україні. 2. Порівняльна характеристика форм страхування урожаю сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень. 3. Страхування племінних тварин. 4. Проблеми і перспективи сільськогосподарського страхування в Україні. 5. Досвід сільськогосподарського страхування в зарубіжних країнах та можливості його використання в Україні. 6. Оцінка сучасного стану сільськогосподарського страхування в Україні. 	4
8	<p>Тема 8. Сутність і зміст страхової послуги із страхування технічних ризиків</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стан і розвиток страхування технічних ризиків в Україні. 2. Необхідність та значення страхування будівельно-монтажних ризиків. 3. Іноземний досвід страхування будівельно-монтажних ризиків та можливості його використання в Україні. 	4

	<p>4. Практика страхування відповідальності перед третіми особами при будівельно-монтажних роботах в Україні (за кордоном).</p> <p>5. Особливості страхового захисту складного промислового обладнання та машин.</p>	
9	<p>Тема 9. Особливості надання страхової послуги із страхування кредитних та фінансових ризиків</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Страхування матеріальних цінностей під заставу. 2. Страхування депозитів. Проблеми і перспективи. 3. Проблеми розвитку кредитного страхування в Україні. 4. Проблеми страхування фінансових ризиків в Україні. 5. Перспективи страхування кредитних і фінансових ризиків в Україні. 	4
10	<p>Тема 10. Надання страхових послуг на ринку автотранспортного страхування</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінка сучасного стану і перспектив розвитку страхування автотранспортних засобів в Україні. 2. Необхідність та розвиток страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. 3. Розвиток міжнародної системи «Зелена картка». 	6
11	<p>Тема 11. Страхові послуги з морського страхування</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стан і розвиток морського страхування в Україні. 2. Роль Лондонського Ллойда в інформаційному забезпеченні світового ринку морського страхування. 3. Характеристика п'яти базових принципів морського страхування згідно з нормами британського морського права. 4. Характеристика основних видів небезпек при страхуванні морських суден. 5. Характеристика основних видів небезпек при страхуванні вантажів, що перевозяться морем. 6. Огляд основних видів страхування відповідальності судновласників. 	4
12	<p>Тема 12. Страхові послуги з авіаційного страхування</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стан і перспективи розвитку авіаційного страхування в Україні. 	4

	<ul style="list-style-type: none"> 2. Основні умови страхування авіасуден (каска). 3. Страхування цивільної відповідальності власників авіатранспортних засобів. 4. Страхування вантажів, що перевозяться авіаційним транспортом. 5. Міжнародне регламентування авіаційних перевезень. 6. Страхування космічних ризиків. 	
13	<p>Тема 13. Послуги на ринку страхування майна і відповідальності</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Стан розвитку страхування майна громадян в Україні. 2. Іноземний досвід страхування майна громадян. 3. Страхування на випадок ремонту квартир. 4. Особливості страхування майна на підвір'ї. 5. Проблеми та перспективи розвитку страхування майна громадян в Україні. 6. Ефективність проведення превентивних заходів, спрямованих на збереження майна, що належить громадянам. 	4
	Разом	64

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, лекція, консультація; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – практична робота, ситуаційні завдання.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

За рівнем інноваційності використовуються такі методи навчання: ситуативний (кейс-метод), брейнстормінг (мозковий штурм).

Зокрема, при викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу на практичних заняттях передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як:

Метод мозкового штурму – в процесі узагальнення результатів аналізу.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами здобувачів щодо даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють уміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів. Найбільший ефект може бути досягнутий,

якщо на практичне заняття буде запрошений фахівець-практик з питання, що винесено на обговорення. Цей метод активізації застосовується з питань, що мають проблемний характер.

Ситуаційні завдання – одна з найбільш ефективних і доступних з точки зору організації навчального процесу форм активних методів навчання. Суть його полягає у виявленні ситуації на певний момент функціонування конкретної фінансово-економічної системи (страхова компанія). Завдання здобувачів – комплексний аналіз і прийняття рішення у пошуку варіанта вирішення поставленого завдання. Предметом моделювання ситуації можуть бути: економічні та фінансові процеси, наслідки їх трансформації; фінансово-економічні розрахунки (обґрунтування оптимальних рішень); наслідки прийняття управлінських рішень.

Залежно від мети навчання і методичних підходів до розробки ситуацій можна застосовувати: а) прості ситуаційні завдання, що пов'язані з матеріалом однієї теми або блоком тем однієї дисципліни; б) комплексні ситуаційні завдання, які пов'язані з матеріалами декількох різноманітних тем курсу або інших дисциплін; в) проблемні ситуаційні завдання – задачі, що не мають однозначного рішення і вимагають творчого застосування раніше засвоєних принципів і методик.

В процесі формування висновків по результатах аналізу прививаються навички комплексного сприйняття фінансово-економічної ситуації, активного використання синтезу й аналізу, індукції та дедукції.

Активізація вивчення теоретичних аспектів дисципліни відбувається шляхом виконання самостійної роботи, активізація набуття практичних навиків – шляхом виконання індивідуальних завдань.

Відповідно до Положення про організацію навчання студентів НАСООА за індивідуальним графіком, студенти 4 курсу першого (бакалаврського) рівня у разі неможливості відвідувати заняття з поважних причин, що підтверджено відповідними документами, мають змогу отримати індивідуальний графік навчання, що дає їм право, визначеним у п.2.2 Положення, бути відсутніми на лекційних, семінарських та практичних заняттях та передбачає самостійне опрацювання студентом навчального матеріалу з відповідних дисциплін.

Студент, який має право на індивідуальний графік навчання, протягом перших двох тижнів нового семестру складає графік за визначеною формою (додаток 2 до Положення), погоджує його з викладачем дисципліни.

Студенти, що навчаються за індивідуальним графіком повинні своєчасно та в повному обсязі виконувати задання поточного і модульного контролів на платформі Moodle. Виконання індивідуального графіку навчання є підставою для допущення студента до екзаменаційної сесії на загальних підставах.

Консультавання студентів, як мають індивідуальний графік навчання, здійснюється за семестровим графіком консультацій викладача. Окремий час консультавання цих студентів не передбачено.

За виконання індивідуального графіку навчання відповідає студент.

Творче завдання

Творче завдання спрямоване на закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок з дисципліни «Страхові послуги». Завдання виконується протягом опрацювання тем змістовного модуля 1 та 2.

Творче завдання з дисципліни виконується у формі написання та публікації (прийняття до публікації) тез доповідей.

Вимоги до оформлення тез.

Праворуч – жирним курсивом – прізвище, ім'я по батькові автора, далі курсивом – група, спеціальність, повна назва установи, де навчається автор. Нижче, через один інтервал, по центру, жирним, великими літерами – назва доповіді. Далі через один інтервал – текст доповіді, вирівняний по ширині. У кінці тексту доповіді подається список використаних джерел.

Матеріали подаються у текстовому редакторі Microsoft Word для Windows з розширенням *.doc або *.docx. Назва файлу повинна відповідати прізвищу доповідача. Наприклад: Іваненко_Тези,

Обсяг тез доповідей – до 5 сторінок (включно) при форматі сторінки А4 (297x210 мм), орієнтація – книжкова. Поля: ліве – 25 мм, праве – 10 мм, верхнє, нижнє – по 20 мм. Шрифт – Times New Roman, кегль – 14, міжрядковий інтервал – 1, стиль – Normal, абзац – 1,25. У тексті посилання позначаються квадратними дужками із вказівкою в них порядкового номера джерела за списком та через кому – номери сторінки (сторінок), наприклад: [8, с. 13].

Завдання виконується у вигляді тез доповіді на одне із переліку запропонованих питань, яке обирається здобувачем самостійно.

1. Аналіз та перспективи розвитку обов'язкових видів страхування
2. Економічна необхідність і значення страхового захисту від нещасних випадків
3. Забезпечення платоспроможності страхових компаній в Україні
4. Інвестиційна діяльність страхових компаній в Україні
5. Інтернет-страхування на ринку страхових послуг України
6. Концепція асистансу та її практичне застосування в медичному страхуванні осіб, які від'їжджають за кордон
7. Медичне страхування в умовах медичної реформи
8. Необхідність і значення страхування технічних ризиків
9. Об'єднання страховиків та їх роль на ринку страхових послуг
10. Особливості розвитку особистого страхування в Україні
11. Особливості страхування сільськогосподарських підприємств України
12. Перспективи розвитку страхових компаній в Україні
13. Проблеми та перспективи страхування вантажів в Україні
14. Розвиток маркетингу страхових послуг
15. Розвиток ринку страхування життя в Україні

16. Роль Ліги страхових організацій України і розвитку ринку страхових послуг

17. Роль пенсійного страхування у системі недержавного пенсійного забезпечення в Україні

18. Роль реклами в реалізації страхових послуг

19. Роль страхових посередників у реалізації страхових послуг

20. Роль страхування у забезпеченні потреб підприємця у страховому захисті

21. Світовий ринок страхових послуг: стан, проблеми, перспективи

22. Стан та перспективи розвитку екологічного страхування

23. Стан та перспективи розвитку майнового страхування в Україні

24. Стан, проблеми та перспективи розвитку сільськогосподарського страхування в Україні

25. Страхова послуга і дослідження попиту на неї

26. Страхові резерви: склад, порядок формування та інвестування

27. Страхування автотранспортних засобів (авто-каско) та його розвиток в Україні

28. Страхування кредитних та фінансових ризиків в Україні: проблеми та перспективи розвитку

29. Сучасний стан та перспективи розвитку морського страхування в Україні

30. Сучасний стан та перспективи розвитку перестраховання на ринку страхових послуг України

31. Сучасний стан та перспективи розвитку ризикових видів страхування

32. Сучасний стан та перспективи розвитку страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ

33. Фінансова стійкість страхової компанії

34. Формування ефективної системи страхування депозитів в Україні

35. Формування та розвиток ринку страхових послуг України

Творче завдання з дисципліни оцінюється в 15 балів та виконується у формі тез доповідей (написання та прийняття до публікації) (згідно календарного плану та завдання), (якщо робота виконана не вчасно - оцінка знижується на 5 балів).

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів вищої освіти, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, модульний контроль, (розв'язання тестових та ситуаційних завдань на платформі Moodle), підсумковий контроль.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- стандартизовані тести;
- тези, стаття, реферат, есе по питаннях самостійного вивчення;
- завдання розрахункового характеру;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- презентації здобувачів та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Види контролю: поточний, модульний, підсумковий.

Оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти за видами:

Вид контролю	Вид навчальної діяльності	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на семінарських заняттях, у т.ч.:	
	доповідь із створенням презентації за умови її якісного та вчасного виконання (згідно календарного плану та завдання) (оцінка залежить від повноти розкриття теми, якості інформації, самостійності та креативності матеріалу, якості презентації і доповіді)	за кожену презентацію 0-3 бали, якщо робота виконана не вчасно - знижується на 1 бал; якщо здобувач не доповідає по виконаній роботі – її оцінка знижується на 1 бал
	захист практичного завдання розрахункового характеру за умови його якісного та вчасного виконання (згідно календарного плану та завдання) (оцінка залежить від повноти розкриття завдання, якості інформації, самостійності та креативності матеріалу, якості розрахунків і доповіді)	за кожне завдання 0-3 бали, якщо робота виконана не вчасно - знижується на 1 бал; якщо здобувач не доповідає по виконаній роботі – її оцінка знижується на 1 бал
	усне опитування, участь у навчальній дискусії, розв'язок практичних завдань	за правильну відповідь 1 бал
	ІНДЗ виконується у формі тез доповідей (написання та прийняття до публікації) (згідно календарного плану та завдання)	оцінка – 0–15 балів, (якщо робота виконана не вчасно – оцінка знижується на 5 балів)
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ	Модульна контрольна робота 1 (розв'язання тестових завдань)	оцінка – 0–8 балів
	Модульна контрольна робота 2 (розв'язання тестових завдань)	оцінка – 0–8 балів

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Розв'язання тестових завдань	оцінка – 0–30 балів
-------------------------	------------------------------	---------------------

Система оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять.

За результатами семестру здобувач отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю здобувач отримав сумарну кількість балів за три змістовні модулі, що не перевищує 49 балів, то здобувач вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни «Страхові послуги» і направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОНА та Положення про академічну доброчесність у НАСОНА у разі виявлення викладачем порушення студентом норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п.11.8.3 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОНА, зокрема: «повторне проходження оцінювання (тест, контрольна робота, залік, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента (модуля) освітньої програми».

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

Поточне тестування та самостійна робота															ТЗ	Іспит	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2											
T1	T2	T3	T4	T5	МКР	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	МКР	15	30	100
3	3	3	3	3	8	3	3	3	3	3	3	3	3	8			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Страхові послуги» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня / Укладач Л. Богріновцева. Київ: НАСОА, 2022. 112 с.

2. Богріновцева Л. М. Методичні рекомендації для самостійної та індивідуальної роботи з дисципліни «Страхові послуги» для здобувачів вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»: методичні рекомендації. К.: НАСОА, 2022. 52 с.

3. Богріновцева Л. М. Методичні рекомендації для виконання практичних, семінарських занять з навчальної дисципліни «Страхові послуги» для здобувачів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»: методичні рекомендації. К.: НАСОА, 2022. 49 с.

4. Тести для самоперевірки, завдання для поточного (модульного) та підсумкового контролю знань здобувачів (в електронній формі, розміщені на платформі Moodle).

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Говорушко Т.А. Страхові послуги: навч. посіб. / 3-є видання. Київ : ЦУЛ, 2019. 376 с.
2. Базилевич В.Д. Страхування : підручник. Київ: Знання, 2018. 1019 с.
3. Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М. Страхування : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2020. 319 с.
4. Клапків Ю. М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку : монографія.. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 568 с.
5. Плиса В. Й. Страхування: підручник / 2-ге вид, виправлене й доповнене. Київ : Каравела, 2019. 512 с
6. Про страхування : Закон України від 18 лист. 2021 р. № 1909-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1909-IX?msclkiid=76cc49d6b5ac11ec81de9b33d00654e1#top>
7. Про страхування: Закон України від 7 бер. 1996 р. №85/96-ВР (зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>
8. Терещенко Т. Є., Заволока Л. О., Пономарьова О. Б. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях): навч. посіб. Дніпро : Ун-т мит. справи та фінансів, 2020. 220 с.

Допоміжна

1. Tkachenko N., Kovalenko Y., Bohrinovtseva L. New Methods in Assessing the Risks and Solvency of Insurance Companies. *Journal of Eastern Europe Research in Business and Economics*. 2022. Vol. 2022 (2022). URL: <https://ibimapublishing.com/articles/JEERBE/2022/765785/765785.pdf>
2. Баранова В. Г., Гончаренко О. М. Розвиток фінансового ринку України в умовах європейської інтеграції: проблеми та перспективи: колективна монографія. Харків: «Діса плюс», 2019. 370 с.
3. Богріновцева Л. М., Венгуренко Т. Г. Особливості адміністрування податків у страхових компаніях. *Модернізація податкової та митної політики в інституціональному забезпеченні розвитку економіки України: монографія* / К. О. Ващенко, П. В. Пашко, С. В. Онишко та ін.; за наук. ред. д.е.н., проф. П. В. Пашка, д.е.н., проф. С. В. Онишко. Ірпінь :Університет ДФС України, 2020. С. 366–378
4. Богріновцева Л.М., Венгуренко Т.Г. Реалізація податкового потенціалу страхових компаній в Україні. *Податковий потенціал фінансових та нефінансових корпорацій України: монографія* / С.В.Онишко, Ю.М.Коваленко, І.І.Чуницька та ін.; за наук. ред. д.е.н., професора С.В. Онишко. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. С. 195-201
5. Богріновцева Л.М., Вергелюк Ю.Ю. Аналіз показників фінансової безпеки страхового ринку України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2018. №31. С.174-179.

6. Богріновцева Л.М., Житар М.О., Чамор Г.С. Фінансова стійкість страхових компаній: управління ризиками. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2019. №1. С.7-19
7. Богріновцева Л.М., Чамор Г.С. Напрямки вдосконалення фінансової стійкості страхових компаній України. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2019. №2. С. 20-32
8. Говорушко Т.А., Стецюк В.М. Страхування : навч. посіб. Львів : Магнолія, 2018. 323 с.
9. Дема Д.І., О.М. Віленчук, Дем'янюк І.В. Страхові послуги : навч. посіб. Київ : Алерта, 2017. С. 526.
10. Євроінтеграційні аспекти розвитку ринків фінансових послуг : монографія / Н. М. Внукова, Р. Пукала, В. А. Смоляк та ін. ; за заг. д-ра. екон. наук, професора Н. М. Внукової та канд. екон. наук Р. Пукала. Харків : Ексклюзив, 2018. 178 с.
11. Інноватика на фінансових ринках: монографія / за науковою ред. д.е.н., професора С. В. Онишко; Онишко С. В., Коваленко Ю. М., Богріновцева Л. М. та ін. Ірпінь: Університет ДФС України, 2018. 466 с.
12. Клапків Ю., Свірський В. Проблеми функціонування ринку страхових послуг в умовах поширення Covid-19. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 2. С. 5-9.
13. Ковальчук К.Ф., Архірейська Н.В., Валенюк Н.В. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. Дніпро: НМетАУ, 2018. 135 с.
14. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навч. посіб. Кропивницький: ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307с.
15. Олійник О.В., Нагаєва Г.О. Страхування: навч. посіб. Харків: Стильна типографія, 2020. 256 с.
16. Організаційно-правове забезпечення страхової діяльності в Україні: навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання) / Є. О. Харитонов, О. І. Сафончик, О. С. Адамова та ін. Одеса : Фенікс, 2020. 121 с. URL : <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/12593>
17. Прасолова С. П., Карцева В.В. Інститути міжнародного страхового ринку: навчальний посібник+навчальний тренінг. Київ:, «SBA-Print», 2020. 568 с.
18. Сосновська О.О. Страхування: навч. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.
19. Таблиці народжуваності, смертності та середньої очікуваної тривалості життя 2020 : статистичний збірник. Київ : Державна служба статистики України, 2021. 68с.
20. Фисун І.В. Страхування: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2018. 240 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Офіційний сайт Інтернет-журналу Forinsurer. URL: <http://forinsurer.com/>

3. Офіційний сайт Ліги страхових організацій України. URL:
<http://uainsur.com/>
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL:
<http://www.minfin.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Національного банку України. URL:
<http://www.bank.gov.ua>.
6. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://nssmc.gov.ua>.
7. Офіційний сайт Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. URL:
<http://www.fg.gov.ua/>
8. Офіційний сайт Федерації страхових посередників України. URL:
<http://fspu.com.ua/>